

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de avocatul Alexei Lungu în interesele lui Ivan Rapeșco,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă Rapeșco Ivan împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia de Licențiere a Profesiei de Avocat, privind anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, constatarea faptului încălcării termenului de examinare a cererii,

împotriva deciziei din 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-775/24
NR. PIGD 2-22032229-01-3ra-11092024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani: Gr. Cazacu
Curtea de Apel Chișinău: Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan

19 iunie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de avocatul Alexei Lungu în interesele lui Ivan Rapeșco,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 7 martie 2022, Ivan Rapeșco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia de Licențiere a Profesiei de Avocat solicitând:

- anularea hotărârii nr. 53/2/2022 din 8 februarie 2022;
- constatarea faptului că Comisia de licențiere a profesiei de avocat a încălcat termenul de examinare a cererii și a respins cererea de admitere în profesia de avocat cu eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat depusă la 29 septembrie 2021 în temeiul art. 64 alin. (2) Cod administrativ, prin nesoluționarea cererii în termen,
- obligarea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat de a emite actul administrativ individual favorabil de admitere în profesia de avocat cu eliberarea licenței de exercitare a profesiei de avocat, în conformitate cu art. 10 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2022 cu privire la avocatură.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, la 29 septembrie 2021, a depus o cerere către Comisia de licențiere a profesiei de avocat (înregistrată cu nr.2354/2021), prin care a solicitat admiterea în profesia de avocat cu eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, în baza art. 10 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002, cu privire la avocatură, la care a anexat tot setul de acte necesare conform art. 21 din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002, cu privire la avocatură.

3. Comunică că, o dată cu depunerea acestei cereri din 13 octombrie 2021, a fost inițiată o procedură administrativă în sensul art.6 și art.69 din Codul administrativ. Iar conform art.60 alin.(1) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Conform art.60 alin.(4) din Codul administrativ, din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii.

4. Notează că, în suportul cererii, prin scrisoarea de motivație depusă la aceeași dată a consemnat că este absolvent a cursurilor de formare inițială a judecătorilor și procurorilor la Institutul National al Justiției din Republica

Moldova, precum și că prin Ordinul Procurorului General din 29 iunie 2010, a fost numit în funcție de procuror, pe care o exercită neîntrerupt până în prezent. Iar în virtutea circumstanțelor de mai sus, întrunește condițiile legale stipulate la art. 10 alin.(2) lit. d) al Legii cu privire la avocatură, nr.1260 din 19.07.2002 (în redacția Legii nr.67 din 22.04.2021, în vigoare din 14.06.2021), pentru a fi admis în profesia de avocat și a i se elibera licența de avocat, cu scutirea de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare.

5. Relatează că, la 23 decembrie 2021, a avut loc o ședință a Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, însă din motive necunoscute nu a fost examinată cererea sa, fapt prin care a fost discriminat față de ceilalți participanți și nu este clar în baza cărui criteriu au fost selectate doar unele cereri.

6. Declară că, la 25 ianuarie 2021, a fost preconizată o altă ședință a Comisiei de Licențiere, dar nu a avut loc din lipsa de cvorum.

7. Subliniază că, întrucât prin depunerea cererii din 29 septembrie 2021 a fost inițiată o procedură administrativă în sensul art.6 și art.69 din Codul administrative, autoritatea urma să soluționeze cererea înregistrată cel târziu la data de 29 octombrie 2021, însă în termenul imperativ prevăzut de lege, autoritatea nu a emis nicio notificare cu privire la finalitatea procedurii administrative inițiate la data de 29 septembrie 2021 și nici nu a dispus prelungirea procedurii în sensul art.60 alin.(4) Cod administrativ.

8. Susține că, Comisia de Licențiere nu a examinat în termenul prevăzut de lege cererea sa de admitere în profesia de avocat în baza art. 10 alin. (2) lit. d) din Legea nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură. Și anume refuzul de examinare a unei cereri se echivalează cu respingerea acesteia-chestiune prevăzută la art.64 alin.(2) din Codul administrativ, iar aceeași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal. Or, refuzul Comisiei de Licențiere de examinare a cererii lui Ivan Repeșco îi încalcă dreptul de a deveni avocat în baza prevederilor legale și anume art. 10 alin.(2) lit. d) al Legii cu privire la avocatură, nr.1260 din 19.07.2002 (în redacția Legii nr.67 din 22.04.2021, în vigoare din 14.06.2021), îndeplinind toate condițiile legale care trebuie respectate la momentul depunerii cererii, dar și la împlinirea termenului legal de 30 zile stabilit pentru examinarea acelei cereri.

9. Astfel, consideră că incapacitatea unor autorități de a acționa cu bună credință în termeni legali, nu poate constitui un motiv de privare a persoanelor de drepturile lor fundamentale.

10. Totodată, indică că, în condițiile în care cererea sa a fost respinsă prin neexaminarea ei în termenul stabilit, aprecierea legalității actului administrativ se face în funcție de situația la momentul emiterii lui, adică reieșind din situația de fapt și de drept existentă la data de 29 octombrie 2021.

11. Cu referire la revendicarea încălcării, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17 în coroborare cu art.20 din Codul administrativ, menționează că omisiunea pârâtului de a examina cererea privind admiterea în profesia de avocat cu eliberarea licenței de avocat în baza art. 10 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, generează incidența la caz a art. 43 din Constituție, care le garantează persoanelor dreptul la muncă. Iar alineatul 1 al acestui articol prevede că orice persoana are dreptul la muncă și la libera alegere a muncii.

12. În concluzie susține că, prin activitatea administrativă defectuoasă a autorității publice pârâte, i s-a încălcat dreptul la muncă și la libera alegere la muncă, dar și dreptul la respectarea vieții private, urmare a limitării libertății profesionale manifestă prin omisiunea de admiterea în profesia de avocat și dispunerea eliberării licenței de avocat.

13. Cât privește aplicarea defectuoasă retroactivă a prevederilor legii cu privire la avocatură de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat la emiterii actului administrativ nr. 14/2/2022 din 8 februarie 2022, susține că, în pofida faptului că conform art. II alin.(1) al Legii nr. 13/2022, prevederile prezentei legi sunt aplicabile și față de persoanele care au cerut admiterea în profesia de avocat în temeiul art.10 alin. (2) din Legea nr.1260/2002 „Cu privire la avocatură”, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă o decizie pe marginea acestor cereri nu a fost luată până la intrarea în vigoare a prezentei legi, neexaminarea în termen de 30 de zile a cererii, dar și neinformarea acestuia după expirarea acestui termen imperativ, constituie o încălcare a normelor legale, care nu poate fi imputată reclamantului, or, anume această abatere a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat de la cerințele legale, a determinat neadoptarea unei decizii pe marginea cererii solicitantului, până la intrarea în vigoare a modificărilor operate prin Legea nr. 13/2022 din 21.01.2022, în vigoare din 25.01.2022.

14. Astfel indică că în context, o decizie pe marginea cererii nu a fost luată până la intrarea în vigoare a noilor prevederi legale (25 ianuarie 2022), necitând la faptul că cererea de accedere în profesia de avocat din 29 septembrie 2021, adresată Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, urma a fi examinată până la 29 octombrie 2021 ceea ce a pus într-o situație defavorabilă lui Ivan Rapeșco decăzându-l de posibilitatea de a face uz de dreptul său legal prevăzut la lit. d), alin. (2) art.10, din Legea cu privire la avocatură (în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.13 din 21.01.2022, publicată în Monitorul Oficial la 25.01.2022).

15. Totodată, reclamantul menționează că la examinarea prezentei cereri, instanța urmează să ia în considerare, inclusiv, raționamentele expuse în pct.13 al Deciziei de confirmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 14 din 07.02.2022, adoptată la 15.02.2022.

16. Consideră că la examinarea cererii se impune, constatarea faptului că subsemnatul întrunește condițiile impuse de legiuitor, reglementate la art.10 alin. (2) și (3), art. 21 alin. (1) lit. b) - f) și alin. (3) lit. a) și b) și art. 22 din Legea nr.1260-XV cu privire la avocatură din 19.07.2002 cu modificările ulterioare.

17. Reiterează că, activează în funcție de procuror din 29 iunie 2010 până în prezent, fiind absolvent al Institutului National al Justiției în anul 2010, conform cazierului judiciar nu are antecedente penale, în cadrul activității careva fapte ce ar constitui abateri grave nu ar fi fost constatate, nu a fost stabilit să fi încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Iar astfel, deoarece solicitantul licenței de avocat Ivan Rapeșco în anul 2010 a absolvit Institutul National al Justiției, adică cu trecerea unui termen de aproximativ 11 ani deja, sunt întrunite condițiile legale de a solicita și a i se elibera licența de avocat în condițiile lit. d) alin. (2) art.10 din Legea cu privire la avocatură (în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.13 din 21.01.2022, publicată în Monitorul Oficial la 25.01.2022).

18. În această ordine de idei, susține că legiuitorul nu a introdus în lege condiția obligatorie - până la expirarea a 6 luni de la demisia din funcția de procuror sau judecător, cum ar fi în cazurile stipulate la literele b)-c) ale alin. (2) din art. 10 din Legea cu privire la avocatură (în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr. 13 din 21.01.2022 publicată în Monitorul Oficial la 25.01.2022), condițiile cumulative în cazul de față fiind: a) absolvirea cursurilor de formare inițială a judecătorilor sau procurorilor din cadrul Institutului National al Justiției; b) au cel puțin 6 ani vechime în muncă neîntreruptă în funcția de judecător sau procuror, condiții pe care solicitantul de licență le întrunește întocmai.

19. Cât privește argumentul de incompatibilitate reținut în actul administrativ menționează că Comisia de Licențiere a interpretat eronat legea.

20. Menționează că, fiind la etapa admiterii în profesia de avocat și nu la etapa licențierii propriu-zise, Comisia de licențiere a admis o ingerință în dreptul său la viața privată, la caz, libertatea în a alege profesia pe care o practică. Pentru a asigura proporția intereselor individuale în raport cu cele publice, Comisia de licențiere la etapa admiterii în profesia de avocat este în drept să admită în profesia de avocat pe solicitanții angajați în câmpul muncii în funcții retribuite, conform art. 10 alin.(2) lit. d) din Legea cu privire la avocatură, și nimic nu îngrădește retragerea licenței respective, în ipoteza în care solicitantul nu va respecta prevederile art.1 din Lege, la etapa licențierii profesiei de avocat reglementată la Capitolului IV din aceeași Lege. Or, cele două etape de accedere în profesia de avocat prevăzute de legiuitor la Capitolului IV din Legea cu privire la avocatură, asigură respectarea art. 11 din Lege, pe de o parte, și dreptul la viața privată, inclusiv dreptul la exercitarea oricărei funcții retribuite, pe de altă parte.

21. Susține că invocarea de către pârât a incompatibilității persoanei care a solicitat admiterea în profesia de avocat în condițiile art.10 alin.(2) lit. d) din Legea cu privire la avocatură, în prezenta acțiune nu are temei legal, cu atât mai mult că cerința imperativă de neparticipare în alte activități profesionale, față de candidații scutiți de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, în lege nu este prevăzută și respectiv nu este interzisă.

22. Totodată, Legea cu privire la avocatură, cât și statutul profesiei de avocat, enumeră doar activitățile incompatibile cu profesia de avocat, însă nu reglementează semnificația noțiunii de incompatibilitate, momentul instituirii stării de incompatibilitate, apariția situației de incompatibilitate pentru candidații care solicită accederea în profesia de avocat și se află în exercițiul funcției, existând o lege specială și anume Legea privind integritatea, care indică care este termenul de declarare a incompatibilității și cum se soluționează aceasta.

23. Mai mult indică că Legea cu privire la avocatură, nu prevede momentul instituirii stării de incompatibilitate și termenul de înlăturare a ei, astfel urmează a fi aplicate, prevederile Legii privind integritatea și raționamentele expuse în Hotărârea Curții Constituționale nr. 21 din 24 iunie 2015, care reglementează o situație asemănătoare cu litigiul în speță, or Curtea Constituțională s-a expus pe marginea problemelor abordate, precizând regimul juridic al incompatibilităților, momentul apariției stării de incompatibilitate, efectele situației de incompatibilitate, precum și modalitățile de încetare a stării de incompatibilitate.

24. Astfel declară reclamantul că, în speță neaplicarea prevederilor Legii privind integritatea, a hotărârii Curții Constituționale, coroborate cu prevederile Legii cu privire la avocatură și interpretarea în mod restrictiv a prevederilor art. 11 din Legea cu privire la avocatură, ar duce la încălcarea dreptului la muncă și dreptul la viața privată al lui Ivan Rapeșco, garantate de Constituția Republicii Moldova și protejate de CEDO, în special în situația în care aplicarea exclusivă a acestei prevederi restrânge dreptul reclamantului, care solicită accederea în profesia de avocat.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

25. Prin hotărârea din 25 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Rapeșco împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia de Licențiere a Profesiei de Avocat, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

26. La 23 iunie 2023, Ivan Rapeșco a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 5 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

iar la 29 septembrie 2023 a depus cerere de apel motivat, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din 5 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată să fie admisă.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

27. Prin decizia din 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Ivan Rapeșco, s-a respins. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 25 mai 2023.

28. În motivarea soluției Curtea de Apel Chișinău a reținut art. 1, 10, 11, 21, 22, 42, 43 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (în vigoare la data inițierii procedurii administrative - 21 ianuarie 2020).

29. A precizat Completul judiciar că, deși potrivit art. 10 alin. (2) lit. d) din Legea cu privire la avocatură, sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care: au cel puțin 6 ani vechime în muncă neîntreruptă în funcția de judecător sau procuror, fiind absolvenți ai cursurilor de formare inițială a judecătorilor sau procurorilor din cadrul Institutului National al Justiției, art. 11 al Legii menționate reglementează expres incompatibilitățile profesiei de avocat, și anume profesia de avocat fiind incompatibilă cu: oricare funcție publică sau de demnitate publică.

30. A notat instanța de apel că, legiuitorul a stabilit condițiile de accedere în profesia de avocat, inclusiv cu scutirea de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele.

31. În privința activităților incompatibile cu profesia de avocat, Completul judiciar a indicat că scopul urmărit de legiuitor este acela de a crea o independență efectivă a avocaților în exercitarea profesiei lor, prin evitarea existenței unor influențe de natură să creeze suspiciuni referitoare la desfășurarea corectă a actului de justiție, ceea ce reprezintă un scop legitim. În speță, fiind dovedit cert că reclamantul Ivan Rapeșco la momentul depunerii actelor și respectiv la momentul solicitării admiterii în profesia de avocat era încadrat în câmpul muncii, activând în funcția de procuror în Procuratura r-nul Criuleni- fapt ce denotă că acesta la momentul solicitării accederii în profesia de avocat deținea restricții de incompatibilitate expres prevăzute de Lege – art. 11 alin. (1) lit. a) al Legii 1260-XV din 19.07.2002.

32. La caz, instanța de apel a considerat legală și corectă hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 8 februarie 2022, or art.10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19 iulie 2002, condiționează scutirea de la efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, dar nu instituie condițiile de admitere în profesia de avocat.

33. A subliniat că, de competența autorității solicitate ține verificarea condițiilor de admitere în profesie a solicitantului, iar la caz prin prisma aplicării art. 11 alin.(1) lit. a) al Legii nr. 1260-XV din 19.07.2002, profesia de avocat este incompatibilă cu: oricare funcție publică sau de demnitate publică – condiție aplicabilă restrictiv în privința reclamantului/apelant Ivan Rapeșco, pornind de la constatarea faptului, că acesta la data depunerii cererii analizate și până în prezent nu a demisionat din funcția deținută de procuror.

34. Completul judiciar a menționat că, dreptul la muncă trebuie exercitat în condițiile legii. Nerespectarea prevederilor legale are drept consecință imposibilitatea desfășurării unui gen de activitate sau a ocupării unei anumite funcții. Astfel, exigențele și condițiile legale ce conferă titularului dreptul la muncă nu pot fi ignorate.

35. A reținut instanța de apel că, art. 14 alin.(1) din Legea cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016, funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, precum și cu alte activități remunerate sau neremunerate.

36. A menționat că, art.10 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 este în concordanță cu art. 14 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, care instituie incompatibilitatea funcției de procuror cu orice altă funcție publică sau privată, precum și cu alte activități remunerate sau neremunerate cu excepția activităților didactice și științifice.

37. A notat că, Comisia de Licențiere a Profesiei de Avocat just a statuat că, incompatibilitatea funcției de procuror, ca funcție de demnitate publică, cu oricare alte funcții sau activități publice ori private, inclusiv cu profesia de avocat, constituie un impediment pentru accesarea în profesia de avocat, pe perioada stării de incompatibilitate.

38. A conchis Curtea de Apel Chișinău că, instanța de fond întemeiat a respins pretențiile reclamantului

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

39. La 6 septembrie 2024, avocatul Alexei Lungu în interesele lui Ivan Rapeșco a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 4 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

40. În motivarea recursului a indicat că, decizia din 4 iunie 2024 este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, or concluziile

instanței de apel sunt contrare cu cele statuate de Curtea Supremă de Justiție la examinarea cauzei Vladislav Bobrov împotriva Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia de licențiere a profesiei de avocat, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova, dosar nr. 3ra-982/18.

41. Totodată menționează că, decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces, or la examinarea cauzei respective n-a fost atras în proces Ministerul Justiției, fiind încălcate normele prevăzute la art. 205 Cod administrativ și art. 22 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură.

42. Mai invocă că decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, Curtea de Apel Chișinău a interpretat și aplicat eronat prevederile legale, nu s-a expus asupra argumentelor invocate în cererea de apel, nefiind clar raționamentul și prevederi legale pentru care actul individual defavorabil emis, a fost apreciat ca fiind legal. La fel instanța de apel a ignorat faptul depășirii termenului legal de soluționare a cererii depuse a 29 septembrie 2021, precum și a cererii prealabile, ceea ce în conformitate cu prevederile art.64 alin (2) din Codul administrativ, se consideră drept respingere a cererii.

43. Subliniază că, imposibilității organului competent de a examina cererea reclamantului din 29 septembrie 2021, nu poate justifica lezarea drepturilor reclamantului de a beneficia de examinarea în termenul prevăzut de lege a cererii depuse, situația căreia era guvernata de Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002.

44. Invocă că, în baza prevederilor art. 10 alin. (1) și (2) lit. d) Legea nr.1260 din 19.07.2002, cu privire la avocatură, vigoare la data depunerii cererii către Comisia de Licențiere a Profesiei de avocat, cererii prealabile și cererii de chemare în judecată, a beneficiat de dreptul de a accede în profesia de avocat, fără a efectua stagiul profesional și a susține examenul de calificare. Comisia de Licențiere era obligată să aplice legea din momentul sesizării. Comisia a fost constituită și și-a început activitatea la 23 decembrie 2021, prima ședință a fost organizată la 25 ianuarie 2022, ziua când în Monitorul Oficial a fost publicate modificările art. 10 din Legea nr.1260 din 19.07.2002, cu privire la avocatură, iar ședința fixată la 25 ianuarie 2022 din lipsă de cvorum a fost amânată, următoarea ședință unde și a fost examinată cererile reclamantului a fost fixată pentru data de 8 februarie 2022.

45. Notează că sunt relevante prevederile art. 24 din Codul administrativ, or, faptul tergiversării intenționate a examinării cererii depuse a îngreunat dreptul obținut în baza legii, de a accede în profesia de avocat.

46. Relevă că, modificarea prevederilor art.10 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură, prin Legea nr.13 din 21.01.2022, nu pot înrăutăți situația reclamantului, care nu cade sub incidența prevederilor art. II alin.(2) din legea menționată, această prevedere se referă la situația în care solicitantul

admiterii în profesia de avocat, este la etapa depunerii cererilor către Comisia de Licențiere, iar ultimul se încadrează în termenul legal de examinare.

47. Invocă că, la data intrării în vigoare a prevederilor menționate, Comisia de licențiere luase o decizie de respingere a cererilor în sensul art.64 alin.(2) din Codul administrativ, iar reclamantul deja acționase prin cerere de chemare în instanța de contencios administrativ Comisia de Licențiere. La acea dată, cererea de chemare în judecată, era pusă pe rol, iar prevederile art. II alin. (2) din Legea nr.13 din 21.01.2022, au aplicabilitate numai asupra cererilor depuse la Comisia de Licențiere, dar nu și asupra cererilor de chemare în judecată aflate spre examinare pe rolul instanței, fapt ce rezultă din interpretarea prevederilor menționate. Or, legiuitorul în art. II alin.(2) din Legea nr.13 din 21.01.2022, nu a specificat că prevederile menționate au aplicabilitate și asupra cererilor de chemare în judecată asupra cărora nu a fost emisă vreo hotărâre.

48. Subliniază că, Comisia de Licențiere nu era în drept de a reexamina cererea reclamantului de accedere în profesia de avocat și cererea prealabilă, deoarece raportul juridic administrativ dintre Ivan Rapeșco și Comisie, era consumat.

49. Sub acest aspect, argumentele expuse în hotărârea nr. 14/2/2022 din 08.02.2022, a Comisiei de licențiere, sunt absolut neîntemeiate, reprezintă o interpretare eronată a prevederilor legale, iar hotărârea dată urmează a fi anulată integral.

50. Notează, o lege nu are efect retroactiv asupra unor raporturi juridice preexistente, dacă înrăutățește situația subiecților acestor raporturi. Prin efectul retroactiv al unei legi, nu se poate priva persoana de un drept obținut în temeiul legii.

51. De asemenea menționează că, prevederile art. II alin. (2) din Legea nr.13 din 21.01.2022 nu sunt aplicabile speței, acestea fiind și neconstituționale,

52. Menționează că, argumentele Comisiei de licențiere din hotărârea contestată sunt absolut neîntemeiate și reprezintă o interpretare eronată a prevederilor legale. Or, condițiile de accedere în funcția de avocat sunt expuse exhaustiv în prevederile din Legea cu privire la avocatură. Condițiile de accedere în funcție nu trebuie confundate cu condițiile impuse persoanelor care deja au acces în funcție. Argumentează că, prevederile conținute în art. 11 din Legea cu privire la avocatură nu reprezintă condiții de accedere în funcția de avocat și nu pot fi invocate de Comisia de Licențiere.

53. Observă, că situațiile de incompatibilitate din art. 11, spre deosebire de criteriile de accedere din art.10, ar apărea pe parcursul activității de avocat, adică după primirea licenței. Prin urmare, diferența dintre art.10 și 11 este evidentă. La rândul său, incompatibilitățile sunt stabilite anume avocaților, dar nu și candidaților la funcția de avocat. Astfel, constată că

dreptul de a exercita activitatea de avocat, stabilit la art. 12 din Legea cu privire la avocatură, este precedat de o procedură prealabilă ce constă în depunerea cererii de eliberare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. La etapa acestei solicitări, dreptul de a exercita activitatea de avocat conform art. 12 nu este încă obținut, respectiv dreptul de a fi angajat în câmpul muncii nu trebuie apreciat ca o incompatibilitate în sensul art. 11 din Legea cu privire la avocatură. Or, profesia de avocat este compatibilă cu orice funcție retribuită la etapa adresării sau depunerii cererii de admitere în profesia de avocat, în caz contrar s-ar încălca dreptul la muncă și protecția muncii, statuat la art.43 alin. (1) din Constituție, dar și dreptul la viață privată, garantat la art.8 din CtEDO.

54. Profesia de avocat este incompatibilă cu orice funcție retribuită, cu excepția celei didactice și științifice, dar survine numai în momentul în care respectivul candidat capătă dreptul propriu-zis de a exercita activitatea de avocat prin obținerea licenței. Or, la etapa admiterii în profesia de avocat nu există încă certitudinea posibilității reale de a exercita această profesie, ci numai la etapa exercitării propriu-zise apare acest drept, adică când urmează îndeplinirea obligatorie a unor alte condiții, precum: înregistrarea unei forme de organizare a activității de avocat în condițiile art.31 din Legea cu privire la avocatură.

55. Prin urmare, argumentele privind incompatibilitatea funcției deținute de reclamant, cu accederea în funcția de avocat, sunt neîntemeiate și chiar contrare practicii judecătorești și a Comisiei de Licențiere, în acest sens.

56. Menționează că, pe lângă faptul ca hotărârea nr. 14/2/2022 din 8 februarie 2022, este neîntemeiată, acesta este și ilegală, deoarece, Comisia a reexaminat la data de 8 februarie 2022, cererile depuse, chiar dacă Ivan Rapeșco nu a solicitat acest fapt, iar litigiul administrativ cu Comisia de Licențiere, deja se afla pe rolul instanței de contencios administrativ. Decizia defavorabilă a fost luată până la data intrării în vigoare a modificărilor operate la Legea cu privire la avocatură, prin nesoluționarea cererii în termenul legal de 30 zile.

57. La adoptarea deciziei din 28 iunie 2023, Curtea de Apel Chișinău n-a ținut cont de Decizia Curții Constituționale nr.223g/2022 din 26 ianuarie 2023, prin urmare, consideră că o astfel de hotărâre, este arbitrară și nu permite instanței de judecată ierarhic superioare de a exercitarea controlului judiciar, fapt care determină soluția casării hotărârii pronunțate, care în mod evident este neîntemeiată.

58. De asemenea relevă că, completul Curții de Apel Chișinău a examinat prezenta cauză în lipsa apelantului și a reprezentantului său. Or, Ivan Rapeșco a depus o cerere prin care a informat instanța că este în imposibilitate de a se prezenta în ședință și că a angajat avocatul Alexei Lungu pentru ai reprezenta interesele. Cererea respective a fost expediată la

4 iunie 2024 ora 09:34 min. fiind confirmată recepționarea în aceeași zi la ora 09:38 min.. Totodată, avocatul Lungu Alexei au depus cerere privind amânarea ședinței de judecată din 4 iunie 2024. Motivul solicitării amânării a servit faptul că contractual de asistență juridică a fost încheiat la 3 iunie 2024, avocatul era implicat în alte activități programate din timp care coincideau cu data și ora examinării prezentei cauze, suplimentar avocatul a fost în imposibilitate de a lua cunoștință de materialele cauzei până la ședința programată. Cererea respective a fost expediată la 4 iunie 2024 ora 08:56 min. fiind confirmată recepționarea în aceeași zi la ora 08:52 min.. Menționează că ședința de judecată fiind fixată pentru 4 iunie 2024 ora 12:00 min.. Astfel, lui Rapeșco Ivan i-a fost încălcat flagrant dreptul la un proces echitabil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

59. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

60. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

61. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

62. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, ”recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

63. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că la 18 iulie 2024 recurentului a fost notificată decizia motivată a instanței de apel, prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f. d. 133).

64. Cererea de recurs a fost depusă la data de 6 septembrie 2024. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

65. Din analiza prevederilor art.245¹-246, rezultă că admisibilitatea /inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

66. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

67. Completul Curții Supreme de Justiție notează, că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

68. Prin urmare dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar

exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

69. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

70. Din analiza recursului declarat de avocatul Alexei Lungu în interesele lui Ivan Rapeșco rezultă, că recurentul a invocat prevederile art. 245¹ alin. (1) lit. a), b), c) și d) din Codul administrativ.

71. Referitor la primul temei indicat, Completul de judecată reține că, susținerea recurentului privind pretinsa contradicție dintre interpretarea legii aplicată în hotărârea atacată și jurisprudența uniformă a Curții Supreme de Justiție este neîntemeiată.

72. Recurentul a invocat cauza Brobov Vladislav împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia de Licențiere a profesiei de avocat, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova, dosar nr. 3ra-982/18, Completul de judecată reține însă că circumstanțele de fapt în cazul lui Ivan Rapeșco nu sunt similare cu cele din litigiul Brobov Vladislav.

73. Completul notează că, Curtea Supremă de Justiție rezolvat divergențele practicii judiciare prin decizia nr. 3ra-402/24, în care Curtea a explicat modul de aplicare a Legii nr. 13/2022, verificarea incompatibilităților la admiterea în profesia de avocat, precum și a detaliat circumstanțele în care instanța de judecată poate obliga autoritatea administrativă să emită actul administrativ solicitat de către reclamant (acțiunea în obligare), precum și aplicarea noii legi procedurilor administrative începute până la intrarea în vigoare a legii. Prin urmare, nu este justificată admisibilitatea recursului în temeiul art. 245¹ alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

74. Referitor la al doilea temei invocat, Completul de judecată reține că, articolul 245¹ alin. (1) lit. b) din Codul administrativ se referă la schimbarea sau consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție prin admiterea recursului. Aplicarea acestui temei de recurs ține de discreția Curții Supreme de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în

recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii a Curții Supreme de Justiție cu privire la acestea, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice schimbarea practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recursul depus.

75. Referitor la al treilea temei menționat, Completul de judecată reține că, articolul 245¹ alin. (1) lit. c) din Codul administrativ se referă la faptul că, hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces, la acest aspect Completul Curții Supreme de Justiție reține că, recurentul nu a motivat care drepturi ale Ministerului Justiției au fost sau ar putea fi afectate prin hotărârea sau decizie.

76. Referitor la al patrulea temei menționat, Completul de judecată relevă că, noțiunea de „hotărâre arbitrară” este definită prin raportare la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și la explicațiile din nota informativă a Legii nr. 246/2023. O hotărâre este considerată arbitrară atunci când nu are nicio bază juridică în dreptul intern, nu stabilește legătura între faptele cauzei, legea aplicabilă și soluția adoptată sau este rezultatul unei erori de fapt ori de drept pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o. De asemenea, intră în această categorie hotărârile pronunțate cu bună știință contrar legii, în special în cazul normelor imperative care nu oferă judecătorului marjă de apreciere. Arbitrarietatea presupune o încălcare evidentă și gravă a legalității, iar nu o simplă eroare de judecată. În astfel de cazuri, hotărârea reprezintă o denegare a justiției și afectează fundamental echitatea procedurii.

77. Pe de altă parte, sintagma „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor” presupune că hotărârea se sprijină pe o evaluare eronată și evident nejustificată a probatoriului, iar această evaluare a fost decisivă pentru soluția adoptată. Nu orice greșeală în aprecierea probelor atrage admiterea recursului, ci doar acea eroare care este evidentă pentru un profesionist și nu poate fi explicată rațional. Pentru ca recursul să fie admis în temeiul art. 245¹ alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, este necesar ca partea care atacă hotărârea să demonstreze în mod clar existența unei asemenea erori și caracterul ei determinant asupra soluției.

78. Totodată, argumentul referitor la încălcarea dreptul la un proces echitabil prin faptul că instanța de apel a respins cererile de amânare înaintate și a examinat cauza în lipsa apelantului și a reprezentatului acestuia, nu trece filtrul de admisibilitate, or, după cum rezultă din materialele cauzei, la data de 12 februarie 2024, recurentul a depus cerere de amânare a ședinței de judecată din data de 13 februarie 2024, care a fost admisă iar ședința amânată pentru data de 2 aprilie 2024. La 2 aprilie 2024 recurentul repetat a depune cerere de amânare, iar ședința a fost amânată pentru data de 16 aprilie 2024, ulterior la 4 iunie 2024, recurentul și reprezentantul acestuia pentru a treia oară a solicitat amânarea ședinței de judecată, cerere care a fost respinsă. Astfel rezultă în mod evident o conduită procesuală abuzivă a recurentului,

or, instanța de apel a asigurat în mod repetat un proces echitabil, admitând cererile anterioare de amânare.

79. Iar, potrivit art. 206 alin. (5) CPC, neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

80. În lipsa unor argumente din care să rezulte că hotărârea contestată a fost pronunțată cu încălcarea unei norme imperative sau că soluția se bazează în mod determinant pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor, recursul nu poate fi admis.

81. Așadar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul depus de avocatul Alexei Lungu în interesele lui Ivan Rapeșco, conține obiecții de fapt și de drept, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

82. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenței la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în instanța de apel, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

83. Curtea reiterează că admisibilitatea recursului trebuie analizată prin prisma rolului constituțional și funcției legale a instanței judecătorești supreme, care este aceea de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii în materia contenciosului administrativ. Astfel, motivarea cererii de recurs trebuie să reflecte nu doar nemulțumirea față de soluția instanței de apel, ci și necesitatea clară de intervenție a instanței supreme în vederea corectării unei erori de drept semnificative ori a consolidării practicii judiciare. Filtrul de admisibilitate instituit de art. 245¹ și 246 din Codul administrativ nu este formal, ci unul de fond, esențial, menit să respingă acele recursuri care nu ridică veritabile probleme de legalitate.

84. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie

1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

85. În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul declarat de avocatul Alexei Lungu în interesele lui Ivan Rapeșco.

86. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de avocatul Alexei Lungu în interesele lui Ivan Rapeșco.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă